

Ny industrialisering i Nordland er nødvendig

AV ADM. DIR. ARVE ULRIKSEN, MO INDUSTRIPARK AS

Har vi i Norge klart å fange opp betydningen av den store debatten i EU om det store behovet for ny industri, nye arbeidsplasser og sikring av strategisk viktige næringer innad i EU? Et viktig begrep i debatten er re-industrialisering. Hvordan er dette relevant for oss i Nordland, og hva innebærer begrepet egentlig?

Jeg har undret meg over den svake interessen for å drøfte industripolitikk i Norge i lengre tid. Jeg synes den politiske debatten i Norge i liten grad reflekterer det som skjer industrielt i Europa og USA. Det kan synes som at det er politisk ukorrekt å reflektere rundt de trender som synes å utkrysallisere seg nå hos våre viktigste handelspartnere. Om dette har å gjøre med høy motstand i Norge mot deltagelse i overnasjonale allianser, eller om vi i all vår rikdom tror vi er usårbare for nedgangstider og høy arbeidsledighet er usikkert. I avisene ser jeg mest polemikk, også synliggjort av politiske kommentarer i forbindelse med valget av nytt EU-parlament. Samtidig legger jeg merke til den

innovervendte holdningen i forbindelse med landbruksforhandlingene mellom EU og Norge. Slik jeg ser det blir bildet som norsk media tegner av disse spørsmålene fort unyansert, og den påfølgende politiske analysen blir ensidig og smal. Uansett, det som skjer i Europa kan på mellomlang sikt påvirke oss i betydelig grad. I hvor stor grad - det er faktisk opp til oss selv.

Hjemflagging

I vårt naboland Sverige gjør store svenske konserner det samme som det en rekke større amerikanske konserner er i ferd med å gjennomføre; de flytter hjem noe av tidligere utflagget produksjon. Det som vi i Norge, resten av Europa, samt USA tidligere har merket oss som et tydelig mønster, der bedrifter i stadig større tempo utelukkende flytter ut sin produksjon til lavkostland synes nå å være brutt. Store konserner, som eksempelvis Husqvarna og Atlas Copco i Sverige, Danfoss i Danmark, samt Caterpillar, Apple, og General Electric i USA, flagger nå hjem.

Næringsstatistikken i disse landene er ikke helt entydig på dette. Det er likevel interessant å merke seg hva disse enkeltbedriftene har gjort, og man kan stille seg spørsmål om hvorfor de har tatt dette valget? Svarene på disse spørsmålene finnes et sted i makroanalysen, samt i kraften fra pågående globaliseringsbølge.

I USA ligger mye av forklaringen på hjemflagging i at både energiprisen og lønnskostnadene nå er lave, relativt sett. Finanskrisen har bremset opp utviklingen i lønnskostnader, og energiprisen er fallende på grunn av skifergass-boomen. Dette forklarer likevel ikke alt. Generelt sett er investeringer i produksjon blitt betydelig mer kapitalintensiv de senere årene, også i de land som er benevnt som lavkostland. Dette fordi investeringene er drevet av teknologiutvikling, automatisering og robotisering. Manuelt arbeid er også der blitt redusert i betydelig grad, samt at lavkostland også har innsett nødvendigheten av strengere miljøkrav. Ikke minst har de innsett behovet for å få bukt med destruktiv korrupsjon. I tillegg ser man at tradisjonelle lavkostland har hatt en god forbedring i levestandard, noe som har gitt fremvekst av en middelklasse med makt til å kreve et høyere bytteforhold mellom arbeid og ytelse. Noen selskap tvinges også til å ta et oppgjør med sin forretningsetikk i kjølevannet av sine utenlands etableringer, og mange har blitt utsatt for betydelig mediepress og tilhørende negativt omdømme.

Stor bekymring i EU

Store land i Europa ble hardt rammet av finanskrisen og den etterfølgende Eurokrisen. Samtidig har kun noen få land klart å komme seg rimelig godt gjennom dette. Arbeidsledigheten i EU er skyhøy,